

ZAPISNIK

*sa Druge sjednice Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore,
održane 12. maja 2021. godine*

Sjednica je počela u 12 sati i 05 minuta.

Sjednicom Odbora predsjedavala je Daliborka Pejović, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Dragan Bojović, zamjenik predsjednika Odbora, Marko Kovačević, Maksim Vučinić, Vladan Raičević, Dragan Ivanović, Danilo Šaranović, Luid Škrelja, Fatmir Đeka, a saglasno članu 65 stavu 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore poslanik Radoš Zečević je mijenjao odsutnog člana Odbora Jovana Jola Vučurovića, a poslanica Vesna Pavićević odsutnog člana Odbora Danijela Živkovića.

Sjednici su prisustvovali, saglasno članu 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predstavnici Agencije za sprječavanje korupcije, i to: Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije i Jelena Perović, direktorica Agencije za sprječavanje korupcije.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED

1. Izbor zamjenika predsjednika Odbora za antikorupciju;
2. Izvještaj o radu Odbora za antikorupciju za 2020. godinu;
3. Utvrđivanje Predloga plana rada Odbora za antikorupciju za 2021. godinu;
4. Razmatranje Izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije za 2019. godinu; i
5. Razno.

Jednoglasno usvojen zapisnik sa Prve sjednice Odbora za antikorupciju

I tačka dnevnog reda - Izbor zamjenika predsjednika Odbora za antikorupciju.

Na predlog poslaničkog kluba Demokratskog fronta, Odbor za antikorupciju je izabrao poslanika Dragana Bojovića za zamjenika predsjednika Odbora za antikorupciju, saglasno članu 34 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

II tačka dnevnog reda - Izvještaj o radu Odbora za antikorupciju za 2020. godinu.

Na održanoj sjednici, Odbor za antikorupciju je jednoglasno usvojio Izvještaj o radu Odbora za antikorupciju za 2020. godinu.

Danilo Šaranović, član Odbora, podsjetio je da je kod svih Odbora bila praksa usvajanja izvještaja o radu odbora u prethodnom sazivu, jer u novom sazivu parlamenta je veliki broj poslanika koji su po prvi put poslanici, pa samim tim nisu bili članovi radnih tijela u prethodnom sazivu. Takođe, poslanik Šaranović se osvrnuo na to, da znači ta informacija da je Izvještaj o radu Odbora usaglašen sa kolegom Predragom Bulatovićem, i ako nije bila praksa da se u novom sazivu usvajaju ti izvještaji, mišljenja je da nema barijera da se pozitivno izjasne članovi Odbora i da se usvoji Izvještaj.

III tačka dnevnog reda - Utvrđivanje Predloga plana rada Odbora za antikorupciju za 2021. godinu.

Na prethodnoj sjednici, Odbor za antikorupciju je utvrdio Nacrt plana rada Odbora za antikorupciju i dogovor o načinu priprema Plana rada Odbora do kraja 2021. godine.

Dragan Bojović, zamjenik predsjednika Odbora, ocijenio je da je Nacrt plana rada Odbora dobro urađen, obuhvatan, da su pokrivena sve teme koje su zanimljive i koje su bile djelokrug rada Odbora. Poslanik Bojović je imao sljedeće predloge:

1. Razmatranje periodičnih izvještaja Vrhovnog državnog tužioca i Glavnog specijalnog tužioca, kao i izvještaja u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala drugih državnih organa (Ministarstva unutrašnjih poslova, Agencije za nacionalnu bezbjednost, Uprave policije) shodno pozitivnim propisima;
2. Po potrebi, organizovati raspravu uz učešće potpredsjednika Vlade Crne Gore, zaduženog za bezbjednost i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; i
3. Analiza zakonske regulative i unapređenja regulative iz oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala (Zakon o sprječavanju korupcije, Zakon o lobiranju).

Dragan Ivanović, član Odbora, složio se u potpunosti sa predlogom kolege Dragana Bojovića, i smatra da bi trebalo razmisliti da li bi periodični Izvještaj o radu trebalo oročiti da se svake godine razmatra ili posle pola godine. Naglasio je da institucije treba da rade svoj posao, a Odbor zavisno od potrebe za koji period.

Daliborka Pejović, predsjednica Odbora, usaglasila se sa predlogom kolege Dragana Bojovića za saslušanje svih državnih institucija koje se bave borbom protiv korupcije. Poslanica Pejović naglasila je da je u prostoriji za razmatranje materijala označenih stepenom tajnosti bilo jedno saslušanje, gdje su bili visoki predstavnici, nosioci ključnih pozicija Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost. Takođe, podsjetila je da su se na zatvorenoj sjednici Odbora otvorile sve osjetljive i manje osjetljive teme koje su interesovale članove Odbora i dobijeni su kvalitetni odgovori. Smatra da je nova metodologija pristupanja Evropskoj uniji, kojoj su na neki način zvanično Srbija i Crna Gora dale podršku, sada poprilično remeti jedan dosadašnji ustaljeni proces pregovaranja i time se uspostavlja priča za

poglavlja 23 i 24 kao pretpostavka ukupnog kvaliteta Evropskih integracija, jer se ni jedno ni drugo poglavlje neće otvoriti ni zatvoriti dok se obaveze iz ovog poglavlja ne završe. Takođe, smatra posebno bitnim analizu zakonske regulative, da u Crnoj Gori ima jedan problem s procesom prihvatanja i transponovanja Evropskih direktiva i pravila. Dodatni problem su interne kolizije pravnih normi u okviru našeg pravnog sistema, jedno je eksterno zakonodavstvo i harmonizacija, a drugo interna harmonizacija. Mišljenja je da će morati jako puno da se radi da se dođe do nivoa osposobljenosti zakonskih rešenja i institucija da bi se moglo potpuno normalno sprovoditi. Vjeruje da će to dati dodatni kvalitet i radu Odbora za izbornu zakonodavstvo, a već se pojavio problem u okviru radnih grupa, upravo da ima internu koliziju pravnih normi koje državnim organima stvaraju ogromnu glavobolju, kako da neke stvari dovedu do kraja, a da nemaju problem sa zakonskim rješenjima i postupanjem drugih institucija.

Nakon rasprave Odbor za antikorupciju je usvojio sljedeći Plan rada za 2021. godinu:

1. Razmatranje Izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije za 2019. godinu;
2. Razmatranje Izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije za 2020. godinu;
3. Razmatranje kvartalnih izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije;
4. Lokalni izbori u Nikšiću i Herceg Novom – čl. 62 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kapanja;
5. Konsultativna i kontrolna saslušanja o daljim aktivnostima i planovima u suzbijanju korupcije u visoko-rizičnim oblastima (javne nabavke, privatizacija, urbanizam, obrazovanje, zdravstvo, lokalna samouprava i policija);
6. Razmatranje izvještaja i radnih dokumenata (non-papers) Evropske komisije o poglavljima 23 i 24;
7. Razmatranje i praćenja GRECO preporuka;
8. Razmatranje periodičnih izvještaja VDT - a i GST - a, kao i izvještaja u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala drugih državnih organa (MUP, ANB, Uprava policije...) shodno pozitivnim propisima.
9. Po potrebi, organizovati raspravu uz učešće potpredsjednika Vlade CG, zaduženog za bezbjednost i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.
10. Analiza zakonske regulative i unapređenja regulative iz oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala (Zakon o sprječavanju korupcije, Zakon o lobiranju...)
11. Saradnja delegacije Odbora za antikorupciju sa parlamentima i odborima drugih država koji se bave borbom protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i Evropskom parlamentu.

IV tačka dnevnog reda - Razmatranje Izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije za 2019. godinu.

Nakon rasprave koja je vođena, Odbor za antikorupciju nije podržao Izvještaj o radu Agencije za sprječavanje korupcije u 2019. godini (glasalo je 11 poslanika, četiri za, šest protiv i jedan uzdržan).

Dragan Bojović, zamjenik predsjednika Odbora, naglasio je da je Odbor za antikorupciju matični Odbor Agencije za sprječavanje korupcije, da je Agencija dužna da podnosi izvještaje, da polaže na neki način račune o radu prvenstveno Odboru, onda čitavoj javnosti i građanima Crne Gore. Poslanik Bojović, naveo je da dolazimo u sferu nekih sistemskih anomalija, mogućnosti postojanja neke činovničke diktature, da ljudi koji nisu izabrani na izborima, koji ne polažu račune građanima, dođu u Skupštinu i saopšte da su oni iznad zakonodavne vlasti, da su iznad izvršne vlasti, i da oni poslanike kontrolišu. Nezavisnost institucija podrazumijeva odgovornost prema drugim institucijama, posebno odgovornost Agencije prema matičnom Odboru. Mora postojati nivo odgovornosti koji podrazumijeva odnos prema Odboru za antikorupciju, Skupštini Crne Gore i odnos prema građanima Crne Gore. Mišljenja je da Agencija svojim stavom, propuštanjem, zatvaranjem očiju prema određenim stvarima koje se dešavaju, pokazuje jednu vrstu selektivnosti u postupanju i neprofesionalnosti.

Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije, podsjetio je da ono što je bio problem nije bio toliko problem Izvještaja, već samoga načina rada, metodologije, koji je sprovodio tadašnji menadžment u Agenciji. I da je tu došlo do nerazumijevanja između Savjeta i menadžmenta Agencije u tom periodu, to nerazumijevanje je riješeno tako što taj menadžment nije više u Agenciji i što je sada novi menadžment. Predsjednik Savjeta naglasio je da ono što je od jula 2020. godine do danas urađeno jeste poznato i vidljivo svima koji žele da vide, koji ne žele da vide to je već njihova stvar političkih određenja, političkih stavova, ličnih stavova. Saopštio je da kod svih međunarodnih faktora sa kojima saraduje, Agencija dobija svaki dan samo još povoljnije i bolje ocjene, i uskoro će biti prilike da svi pročitaju kakve je Agencija dobila ocjene. Takođe, podsjetio je da ima još puno da se radi, ali je puno urađeno u prethodnih 10 mjeseci. Pojasnio je da što se tiče afere stanova, Agencija se odmah počela baviti tom aferom prije nego svi drugi, i to na ličnu inicijativu, jednim dijelom i na inicijativu Savjeta. Osvrnuo se na to da su nadležnosti Savjeta izuzetno male, da u suštini ima dvije mogućnosti da glasa za direktora ili da ga smijeni. Sve ostalo je jedna široka siva zona, gdje Savjet nema toliko mogućnosti i intervencije u koliko nema saradnje između direktora, menadžmenta i Savjeta. Saopštio je da je bivši direktor Agencije Sreten Radonjić dao izvještaj vezano za dodjelu stanova i svih ostalih kredita, i da je dobijena jedna informacija, a to je da je urađeno sve u skladu sa Zakonom. Međutim, naveo je da to nije dovoljno i da ako je nešto pravno uređeno, ne

znači da je pravedno i moralno. I da ipak određeni zakoni moraju da budu povezani, sa realnošću, pravednošću i sa moralom.

Dragan Bojović, zamjenik predsjedika Odbora, smatra da treba da se u Agenciji bave javno, jasno, definisano, važno je šta kaže međunarodni faktor o radu, posebno sa stanovišta Evropske unije. Naglasio je da je važno šta kaže domaća javnost, o našem i radu Agencije, šta kažu poslanici kao izabrani predstavnici naroda, šta kaže prvenstveno taj narod kao građani o svačijem radu, kako nas definišu i ocjenjuju. Poslanik Bojović, smatara da nije samo bitno kako nas ocjenjuje međunarodni faktor uz svo uvažavanje, posebno što u procesu pristupnih pregovora.

Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije, istakao je da mu je mnogo bitnije šta misle poslanici u Skupštini, šta misle građani Crne Gore o radu Agencije, nego međunarodne strukture. Predložio je članovima Odbora, ukoliko smatraju da treba da dobiju više informacija o svakom slučaju da su im vrata Agencije uvijek otvorena.

Jelena Perović, direktorica Agencije za sprječavanje korupcije, u uvodnom obraćanju, navela je da su pričali o glasanju Izvještaja, a ne o raspravi o radu Agencije. Naglasila je da su potpuno otvoreni da razgovaraju, da će svaku sugestiju i kritiku uzeti u obzir i dati odgovor zbog čega nešto jesu ili nijesu uradili. Predložila je da se organizuju periodični sastanci u kojima može da se razmatraju sva pitanja od interesa Odbora, javnosti i Agencije, i da će od Agencije dobiti uvijek otvorene odgovore.

Luiđ Škrelja, član Odbora, osvrnuo se na to da je na prethodnoj sjednici iznio mišljenje šta misli o Izvještaju o radu Agencije za 2020. godinu i da nema razloga da mijenja taj odnos i prema Izvještaju za 2019. godinu. Predložio je da Odbor učinimo značajnim našim predlozima i sugestijama korisnim za društvo, u smjeru onoga što su zahtjevi modernoga vremena i što su zahtjevi da država Crna Gora ide u pravcu kojim je krenula, zaključio je Škrelja.

Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije, smatra da je u prethodnom menadžmentu dosta urađeno, ali da instituciju ne čine tehnički detalji, instituciju čini proaktivno djelovanje u vezi s posebnim problemima koji su vezani za pitanje korupcije. Osvrnuo se na to da je otprilike 95% odluka koje je donijela Agencija i prethodni menadžment bilo veoma solidno i dobro. Problem je bilo onih 5%. Ponekad imaju zakonske odredbe, koje ponekad se primijene potpuno striktno i efikasno, ali ponekad možda se zaboravi da treba, ili nema se toliko volje da se primijene, e takav pristup Agencije je bio problematičan u određenom broju slučajeva. I to je naznačavano od strane međunarodnih faktora, političkih subjekata, nevladinih organizacija ...

Dragan Ivanović, član Odbora, naglasio je da je stav parlamentarne većine da se već jednom u ovom društvu oslobode institucije zarobljenosti i usaglasio se sa poslanikom

Bojovićem da treba da budemo za sve jednaki. Naveo je da to podržava kao čovjek, poslanik, i kao građanin. I to je zapravo nešto što je garancija da neka vlast vodi računa o svojim građanima, jednako za sve. Istakao je da ako je neko sticao određenu imovinsko pravnu korist dobijajući 4-5 stanova pa ih prodavao, itekako ima elemenata krivičnog djela. Očekujem od tužilaštva istu pravičnost kakvu očekujem od Agencije, naveo je poslanik Ivanović.

Daliborka Pejović, predsjednica Odbora, pitala je predstavnike Agencije, kad se Agencija pojavljuje kao nadležna institucija da daje mišljenje, odnosno preporuke za donošenje zakonskih rješenja, da li je to obaveza državnih organa i ako jeste kad i u kojem trenutku je neko obavezan da zatraži prethodno mišljenje Agencije, prije nego što zakon stavi u skupštinsku proceduru. Da li se u Agenciji razvija poseban sektor koji će se ovim baviti i ima li dovoljno kadrovskih rješenja. Pratite evaluaciju primjene tih zakonskih rješenja da li se oni dosljedno primjenjuju, da li ih je potrebno poboljšavati ili ne.

Jelena Perović, direktorica Agencije za sprječavanje korupcije, odgovorila je da što se tiče Analize propisa da je tačno da je u toj godini data analiza propisa, samo na taj jedan zakonodavni okvir. Međutim, podsjetila je da je od jula mjeseca, od kada je izabrana na mjesto direktorice Agencije, bilo više pitanja od strane novinara i zainteresovane javnosti u vezi sa određenim zakonskim rešenjima, da li postoji rizik od korupcije, ako se neka zakonska rešenja donesu na ovaj ili onaj način. Zemlje okruženja određene, kao i određene zemlje Evropske unije su dale u nadležnost Agencijama, njihovim antikorupcijskim, da Agencija daje saglasnost za određene zakone sa aspekta antikorupcije. S tim u vezi, podsjetila je da mi u zakonodavstvu nemamo takve obaveze, ali svakako preporuke koje daje Agencija, misli da su svima korisne, prije svega građanima. Agencija se ne bavi načinom donošenja zakona u smislu kako treba neka zakonska norma da izgleda, nego da li je procedura ispoštovana, da li nepoštovanje te procedure može dovesti u sumnju na korupciju, ne da dođe do korupcije, nego sumnja, percepcija javnosti o korupciji. Osvrnula se na to da sve što Agencija radi i što se trudi objavi na sajtu i da ima dobru komunikaciju sa nevladinim sektorom, medijima, baš zbog toga da bi oni prepoznali rad Agencije i da bi oni obavijestili javnost o radu ASK-a. Spomenula je to, što se tiče sektora koji se bavi analizom propisa, da je on osnažen novom sistematizacijom, međutim, zbog neusvajanja budžeta na državnom nivou, još uvijek nije Agencija u mogućnosti bila da raspiše konkurse, kao ni bilo koja druga institucija koja se finansira iz budžeta.

Daliborka Pejović, predsjednica Odbora, pitala je predstavnike Agencije, kada bi ste mijenjali zakonsku regulativu u korenspodenciji s onim što je primarna nadležnost Agencije, to je prevencija, zar ne bi bilo logično da se Agencija pojavljuje kao prethodno pitanje ili konsultovani državni organ, prije nego što se napravi greška u samoj materijalnoj normi. Ovako se stiče utisak da se vi faktički samo time bavite, da li će

procedure proistekle iz zakonskog rješenja eventualno aludirati na korupciju, a ne da se one spriječe u samoj zakonskoj normi, prije njegovog donošenja. Onda imamo dodatni problem sa implementacijom, usklađenošću te norme, međunarodnim propisima, da se ne govori o percepciji, to bi vjerovatno onda bilo kao treća linija problema koji bi se otvorio, naglasila je predsjednica Odbora.

Jelena Perović, direktorica Agencije za sprječavanje korupcije, pojasnila je da što se tiče Zakona o sprječavanju korupcije, tu je takođe Agencija uradila predloge izmjena, a oni još nijesu definitivni. Takođe, pojasnila je da su se u razgovoru sa ekspertima Evropske komisije, složili da je sama definicija javnog funkcionera preširoko postavljena i da bi tu trebalo da se razmatra da zapravo definicija javnog funkcionera bude negdje u skladu sa njegovim odgovornostima. Da ne može da svaki javni funkcioner koji ima minimalnu odgovornost ili nema odgovornosti, ima iste obaveze i prava kao javni funkcioner koji ima maksimalne odgovornosti. Negdje je to vrlo komplikovan proces kome treba pristupiti i misli da uz podršku Odbora može da se dobije kvalitetan zakonski tekst, što je kvalitetniji zakonski tekst, svima je lakše, ali Agenciji prije svega najlakše, zaključila je Perović.

Daliborka Pejović, predsjednica Odbora, pitala je predstavnike Agencije, da li se do sada pojavio ijedan odbornik/ca, poslanik/ca, da zatraži prethodno mišljenje prije nego što je raspravljao ili glasao o nekom zakonskom ili drugom propisu, a u konfliktu je potencijalnog interesa. Da li vi zaista mislite da tu postoji prostor ipak za malo restriktivnijim pristupom.

Jelena Perović, direktorica Agencije za sprječavanje korupcije, saopštila je da do sada nijesu imali nijedan takav zahtjev, ali to je vrlo komplikovano, sa pravne i sa filozofske strane. Svaki Zakon se odnosi na svakog građanina, svi smo građani prije svega, i poslanici, direktori, službenici i td, tako da je vrlo teško da se poslanik izjasni da li će biti u konfliktu interesa.

V tačka dnevnog reda - Razno.

Daliborka Pejović, predsjednica Odbora, podsjetila je na set predstavki koje su upućeni Odboru, a takođe je podsjetila da su i u ranijem periodu u radu Odbora bile prisutne predstavke, da nijesu razmatrane, ni stavljanje na dnevni red. Takođe, navela je da su članovi Odbora primali k znanju sve što su građani, institucije i drugi subjekti imali prilike da šalju Odboru, prepoznajući Odbor kao neko dodatno tijelo ili dodatni mehanizam, gdje bi trebali ostvariti svoje pravo. Naglasila je da se one uglavnom tiču postupanja državnih institucija, sudstva i tužilaštva, ali naravno, između ostalog, to povlači za sobom i postupanje organa lokalne i državne uprave. Smatra da je u ovim predstavkama teško politički nepolarizovati prostor za eventualnu diskusiju, jer se tiče i pozicije i opozicije. Između ostalog, navela je da drugi dio problema koji može da se desi, to je da se radi o aktivnim slučajevima pred sudskim i tužilačkim organizacijama,

i tu se može dodatno iskomplikovati možda rad istih tih institucija, i uticati na kvalitet istraga i donošenja odluka. S tim u vezi, podsjetila je da je u članu 48a Poslovnika Skupštine, u nadležnostima Odbora za antikorupciju, u tački 4, razmatra predstavke i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovog člana, a odnosi se na nadgledanje i analiziranje rada državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Predsjednica Odbora je istakla, da ne bi voljela da se Odbor za antikorupciju predstavi kao Odbor koji sasluša državne institucije, zainteresovane subjekte, nego da treba naći adekvatnu mjeru, da se ne izađe iz okvira nadležnosti, i da se uđe u nadležnosti ingerencija rada drugih državnih institucija, što bi bilo jako sporno.

Luiđ Škrelja, član Odbora, naveo je da je jasna definicija, da implicitno nalaže Odboru da razmatra zahtjeve. Odbor mora da se suočava sa jednom takvom činjenicom da će da razmatra zahtjeve. Poslanik Škrelja, smatra da treba zauzeti stav, da to apsolutno ne znači inspekciju, niti nadzor nad radom državnih organa, nego da je to možda proizvod nekog nezadovoljstva određene stranke, radom tog organa. Vjeruje da Odbor treba da razmatra taj zahtjev.

Danilo Šaranović, član Odbora, naglasio je da je zakonska norma jasna, da je ne treba dodatno tumačiti. Podsjetio je na završnu fazu e-parlamenta, da se ne dobijaju više materijali u papirnoj formi. Dosta često se dešava da se u toku jednog radnog dana dobije na desetine materijala, onda je logično očekivati da se desi propust da se neki jako važni materijali izgube iz vida. Apelovao je na to da se napravi sublimacija svih predstavki, pa tek onda da se zauzme stav, i postigne konačan dogovor na nekoj od narednih sjednica, oko same dinamike djelovanja tim povodom.

Sjednica je završena u 13 sati i 35 minuta.

SEKRETARKA ODBORA

mr Vesna Peković

PREDSJEDNICA ODBORA

Daliborka Pejović